

Beata Antczak-Sabala

Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu
Stowarzyszenie EBIB

Dorota Lipińska

Biblioteka Politechniki Krakowskiej
Stowarzyszenie EBIB

Niepełnosprawni w bibliotekach: felieton wstępny

W czas letni i dla wielu z nas czas urlopowy proponujemy przyrzeć się bliżej usługom oferowanym przez biblioteki specjalnej grupie użytkowników, a mianowicie ludziom dotkniętym różnego rodzaju niepełnosprawnościami.

Czy biblioteki są przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych? Czy kształtują swoją ofertę, biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości osób dotkniętych różnymi rodzajami niepełnosprawności? Czy starają się likwidować bariery uniemożliwiające osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do biblioteki, zbiorów i informacji? Czy istnieją sprawdzone rozwiązania i międzynarodowe standardy zapewniające im właściwą obsługę? Na te i inne pytania starali się odpowiedzieć autorzy lipcowego „Biuletynu EBIB”.

Numer otwiera artykuł dr Małgorzaty Fedorowicz-Kruszewskiej dający obraz współczesnych usług bibliotecznych skierowanych do osób niepełnosprawnych. Autorka skupiła się na najnowszych formach tych usług zarówno w Polsce, jak i za granicą. W kolejnym tekście Agnieszka Zych omówiła działania bibliotek uczelni technicznych, szczególnie Biblioteki Głównej AGH, wspierające edukację osób niepełnosprawnych na poziomie wyższym. W podobną tematykę wpisuje się artykuł Kelly Dermody i Nurdy Majekodunmi. Autorki omówiły utrudnienia, z którymi stykają się studenci korzystający z baz danych za pośrednictwem czytników ekranu. W szczególności skupiły się na zdefiniowaniu, jakie bariery nie pozwalają im na rozpoczęcie pierwszego etapu procesu gromadzenia informacji — zlokalizowania i wyselekcjonowania odpowiednich artykułów. Działalność Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamojskiego w zakresie form, które najbardziej motywują osoby niepełnosprawne do aktywnego uczestniczenia w kulturze, omówiła Danuta Wójcik.

W dziale „Badania, teorie, wizje” proponujemy dwa artykuły. W pierwszym z nich znajdziemy zestawienie oryginalnych projektów i pomysłów na przemianę naszych „pospolitych” domowych pótek z książkami na oryginalne meble designerskie. Drugi zachęca nas do spojrzenia na pracę bibliotekarza z wielkim dystansem, jak również do pośmiania się z nas samych.

W „Biuletynie EBIB” znajdują też Państwo sprawozdania z trzech konferencji: VI Bałtyckiej Konferencji „Zarządzanie i Organizacja Bibliotek”, z Erasmusa w Glasgow oraz VI Krajowej Konferencji Nauczycieli Bibliotekarzy. Ponadto swój staż w bibliotece Uniwersytetu Cardiff opisała Barbara Główna.

Na zakończenie — krótka refleksja, która nasunęła się nam podczas lektury numeru. Włączenie niepełnosprawnych w ramy społeczeństwa informacyjnego nie sprowadza się do likwidacji barier architektonicznych, ale pociąga za sobą wiele innych działań, wprowadzenie specjalnych usług i zbiorów, nowych form pracy oraz nowych technologii wspomagających te osoby w odbiorze informacji. Z pewnością warto się przyjrzeć bibliotekom za granicą, których działalność w tym zakresie jest o wiele bardziej zaawansowana. Dobrze mieć wiedzę na temat usług, jakie bibliotekarz może zaofiarować czytelnikom. Nie można jednak zapomnieć o właściwym rozeznaniu się w potrzebach osób niepełnosprawnych. Może się bowiem okazać, że dzięki osobistej, życzliwej rozmowie z niepełnosprawnymi użytkownikami naszej biblioteki powstaną nowe pomysły, nawet bezkosztowe, które choć w części zniosą bariery w dostępie do kopalni wiedzy, jaką jest nasza biblioteka.

Życzymy Państwu udanego wypoczynku, mając nadzieję, że w chwili wolnej znajdą Państwo chwilkę na lekturę wakacyjnego „Biuletynu EBIB”.

Dorota Lipińska
Beata Antczak-Sabała